

הוא היה אומר: התזק במוסר !!!

"עלון ככות" מיוחד על הסתלקות 'שר הענווה והישרות' מרן רשכבה"ג הגרי"ג אדלשטיין זצוקל"ה זיע"א י" סיון תשפ"ג

גליון קכ"ט

"אדם כי ימות באהל" - שביבי אורחות חיים ממרן הגרי"ג זצוקל"ה

חיוזק ולא ימי רפיון). מרן דיבר שם בחמימות, וזכרני שאמר משפט מטלטל לחיים, "הקרבות את השם שלי בשביל נשים נזיקין שלכם". כלומר: מרן העיד על עצמו שיכל להגיע ליותר חלקי התורה והוא ויתר על כך מחמת התפקיד שהיה לו, בחשבון פשוט, הוא לימד מעל 15 פעמים (!!!) את אותם 'נשים נזיקין'. ולימוד גדול יש כאן, שאדם צריך לעשות את מה שהקב"ה רוצה ממנו, ולא מה שהוא רוצה שה' ירצה ממנו. ומרן הכריע שרצון ה' ממנו להקריב את ידיעת כל חלקי התורה בשביל להעביר תלמידים.

ודבר זה מצוי מאד - מה עדיף בחיים, האם לזכות את הרבים, או לזכות את עצמו. וכאן יש לנו הכרעה ברורה של מרן...

לדבר בכבוד על ראשונים

מרן זצוק"ל העיר לנו כמה פעמים בשיעורים, שלפעמים לומדים את דברי התוס' וכדו', ולא זוכים להבינם, אז אומרים משפט 'תוס' לא מובן' - 'הרשב"א לא מובן' וכדו'... אמר לנו מרן הגרי"ג: אין זה דרך ארץ, ואף טיפשות, יושב כאן בחור צעיר, שספק אם גמר מסכת בחיין, והוא מחלק ציונים ל'ראשונים כמלאכים'... 'תוס' לא מובן' - חוצפא יסגא... צריך להתבטא בענווה ובצניעות "אני לא זוכה להבין את התוס'".

תחילתו נאוה וסופו תאוה

אמר לנו מרן בשם אחד מאדמו"ר י גור, סיגריית תחילתו 'גאוה' - כי הוא רצה לעשן בשביל להרגיש גדול, וסופו 'תאוה' - שנהיה מכור לסיגריה.

צריך עיון

ידוע הענווה הנוראה של מרן, ואנו הרגשנו שהיה נותן הרגשה של שווים, ופעמים רבות היה עונה 'צריך עיון', ובגיל צעיר הייתי מתפלל, אך על שאלות פשוטות עונה מרן צריך עיון, ובכלל לא היה מנסה לענות.

אך בהמשך, נודע לי עוצם ענוונותו של מרן, שהיה יודע גם יודע, אך לפעמים אחז שטובת התלמיד שיתייגע בתורה, ולכן עשה מעצמו "תם שאינו יודע"...

עין הרע בפרשיית בל"ע
איתא בספר "מחזה עיניים" (מהגיד מברסק) על חומר הדבר שאנשים נותנים את עיניהם בהתפעלות בדבר. וכגון מה שאיתא בגמ' (פסחים ג:) "המשתכר בקנים ובקנקנים אינו רואה סימן ברכה לעולם, מאי טעמא? כיון דנפיש אפחזיהו [נפח שלהם] שלטא בהו עינא בישא".
ולא מדובר שאנשים שמביטים ב'עין רעה' אלא גם בעין טובה וכעין מה דאיתא בגמ' (ברכות נה:) דב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע הוו קאזלי באורחא, פגעו ביה ברב חנינא בריה דרב איקא, אמרו ליה: בהדי דחזיקן בריכין עלך תרתי: ברוך אשר חלק מחכמתו ליראיו ושהחיינו. אמר להו: אנא נמי, כיון דחזיתו חשבתונו עלואי כשיתין רבוון בית ישראל, ובריכנא עליינו תלתא, הני תרתי וברוך חכם הווינן. אמרו ליה: חכימת כולי האי? יהבי ביה עיניהו ושכיב".
כתב ע"ז מחזה עיניים שודאי לא נתכוונו להזיק לו, אלא **עצם הדבר שנסתכלו בו ברגש עצום, מייק אותו וממיתוהו בראות עיניו**.
איני יודע מה קורה בשמים, אבל נאמנים עליו דברי חז"ל, ובתקופה האחרונה בפרשיית בל"ע [אנג'ל] היה הרבה הרבה פרסומות ודיוברים סביב מרן זצוק"ל, והוא נסתלק מאיתנו בפתע פתאום...
ותדיר היה שגור על לשונו דברי חז"ל שסם החיים - זה הצניעות והעדר הפרסום....

מ"ה רמ"ה
התחזקות בעבודת ה'...
לע"ז מ"ה הרני אסן מירון
ג' הרני אסן קרלין, וכל מרני ישראל

כשראה מרן שעדיין אני לא טועם כלום, לקח בידי הק' בקבוק 'מייק תפוזים' ומוזג לי כוס...
בעיני זה מסמל הרבה את מרן זצוק"ל, "שר הענוה והיושר". הפשטות והרוגע שליווה אותו תמיד, זה משהו חשוב שאנחנו צריכים ללמוד ממנו, להתייחס לקטנים מאיתנו בצניעות וענווה, והכל בלי רעש וצלצולים...

"השכם והערב עליהן לבהמ"ד והן כלין מאיליהן"
באחת התקופות הסוערות בישיבה, קרה מקרה חמור מאד בישיבה, מרן זצוק"ל קרא לכל הבחורים לשיחת חרום במוענו, ואמר רק דבר אחד...

מרן זצוק"ל הקריא את הגמ' (גיטין ז.) "שלח ליה מר עוקבא לר' אלעזר: בני אדם העומדים עלי ובידי למסרם למלכות, מהו? שרטט וכתב ליה: אמרתי אשמרה דרכי מחטאו בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע נלגדי, אף על פי שרשע נלגדי אשמרה לפי מחסום. שלח ליה: קא מצערי לי טובא, ולא מציאנא דאיקום בהו! שלח ליה: דום לה' והתחולל לו, דום לה' והוא יפילם לך חללים חללים, **השכם והערב עליהן לבהמ"ד והן כלין מאיליהן**".
זה היה העצה של מרן זצוק"ל לכל המפריעים למיניהם **"השכם והערב עליהן לבהמ"ד והן כלין מאיליהן"**

הקרבות את השם שלי כשביל נשים נזיקין שלכם
זכרני שהיינו שיעור או, מרן זצוק"ל מסר את נפשו על 'ימי התנוכה' שיהיו ימי חיוזק בתורה, ולא ח"ו ימי רפיון. ועשו לנו 'בני ש[א] מסכת חנוכה בבית מרן זצוק"ל.
היה אווירה מאד "הימיש", והגיע גם אחי מרן ר' יעקב כדי לעשות הרגשה טובה לבחורים "המסכנים" שנשארים בחנוכה בישיבה. (וברוך ה' וכשר דרא - ונכנס למודעות הציבור שימי התנוכה הם ימי

מה נאמר ומה נדבר, קשה לחשוב על מציאות כזאת בכלל - לכתוב גליון אבל על הסתלקות מרן רבינו ראש הישיבה, אשר נפטר מתוך דברי תורה ומסירת והנחת התורה, "ברור לו מיתה יפה" - אשר נפטר מתוך "קול ה' בהדר" כפי שהיה חי כל ימיו. ישנם המון מחשבות, זכיתי לחסות בצילו ולשמוע שיעורים יומיים מידי יום, ושמעתי ממנו המון אורחות חיים ומוסר, נססה לכתוב מספר נקודות מ'קמא קמא דמטי לידן', ובוודאי שאין בזה כדי לצאת ידי חובה של הספדו של רבינו אשר אילו היה הימים דיו וכו' אין אנחנו מספיקים להספיד כראוי את רבינו זיע"א שאני לא מאמין שאני כותב עליו זצוק"ל... אבל כדי שלא יהיה 'מתעצל בהספדו של חכם' נכתוב מעט מן המעט בידי יד כהה, הרחוקה מרחק שנות אור וחושך מעפר גרליו.

נעלה בס"ד מספר נקודות ודה' יהיה בעזרינו...
הקדמה: דברים אלו שיכתבו ישי בהם מקצת של הבחינה של 'דבריהם הם זכרונם' והמטרה היא כדי שלמדו מקצת דרכיו...

ת"ח שמת הכל קרוביו (שבת קה) - אומר ה'יערות דבש' בד"כ קרובים זוכים בירושה, אבל ת"ח שמתסלק הוא מותר אחריו את המדרגות העצומות בתורה ויראת שמים - וכולם יכולים לזכות בהם. וזה הפשט ת"ח שמת הכל נעשים קרוביו - כולם יכולים לזכות במדרגות שלו בתורה ויראת שמים.

"אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: כל המוריד דמעות על אדם כשר - הקדוש ברוך הוא סופרן, ומניחן בבית גזיז" (שבת קה) - והכוונה, שאדם בוכה על פטירת צדיק, הקב"ה שואל 'מה אתה עושה עם הבכי הזה?' הוא בודק האם הבכי הזה הוביל לשינוי?! (הגרי"ג ר' אלימלך בירמן שליט"א).

אתה לא אוכל כלום? זה בריא...
שבת אחד בלומדי ה'הומנטי להיות מאוכלי המלך "מאן מלכי רבנן" - ואכלתי על שולחנו של רבינו 'סעודה שלישית'. הייתי עם בחור נוסף, אני יושבת בצד אחד של מרן זצוק"ל, והבחור השני יושב בצד השני של השולחן.
בגלל שאני מפונק גדול, ולא אוכל סלטים וגעפילטע פיש, לא היה לי מה לאכול, ואכלתי רק לחמניה.
מרן זצוק"ל פונה אלי באבהות: "למה אתה לא אוכל"?
אני לא אוהב...
מה? אתה לא אוהב כלום? הפתע מרן, 'זה בריא', ניסה לשכנע אותי.

האם קורעים על פטירת גדול הדור
ר' אמות של הלכה הרב דוד מטיאס
איתא בשו"ע י"ד סי' ש"מ ס"ו ז"ל: על חכם ועל תלמיד חכם ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומרה קורעין עליו וכו', וכתב בהג"ה שם ויש אומרים שאין קורעין על חכם אלא אם כן הוא רבו או שידועין משמועותיו שחידש, דהיינו רבו, וכן נהגו להקל במדינות אלו עכ"ל. ועיין ש"ך (ס"ק י"ז) שעכשיו לא נהגו לקרוע אפילו על חכם שידועים משמועותיו, ותמה על כך הש"ך, וכתב דאולי ס"ל דבעינן שידוע דבר הלכה בכל מקום ועתה אינו מצוי כלל כמבואר באגודה עיי"ש, ועיין בערוך השולחן (שם) שכתב שהירא את דבר ה' יקיים המצווה כתיקונה ויקרע עיי"ש. ומשמיה דהגר"ג קרלין זצ"ל מובא שהעולם נוהגים כמבואר בש"ך שלא לקרוע, אמנם מי שמרגיש בעצמו קצת תלמיד, יש לקרוע בשוילי הבגד, עד כאן דבריו (חוט שני, הלכ' שמוחות, סי' ש"מ ס"ז).
אלא שלכאורה היה נראה דהני מילי על חכם שאינו גדול הדור, אבל על מי שהוא גדול הדור שפיר צריך לקרוע גם האידנא, שהרי גדול הדור דינו כרבו מובהק כמבואר בס' רמ"ד סעיף י', ועל רבו מובהק לא מצאנו מנהג בש"ך שלא לקרוע, וכ"כ הגר"ש דבליצקי זצ"ל (זכרון בצלאל סי' ש"מ ס"ו וס"ח) דאף לדין דאין קורעין מדין חכם, מכל מקום בגדול הדור קורעין מדין רבו מובהק עיי"ש, וכן שמענו על כמה מגדולי ישראל שקרעו קריעה על גדולי הדור שהסתלקו בימיהם [עיין ארחות רבנו ח"א], וכן כשפטר מרן הגרא"מ ש"ך זצ"ל, הורה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל לכל השואלים שצריך לקרוע על גדול הדור שמת (כאיל תערוג, תשע"ח), וכן כשנודע להגר"ח קניבסקי זצ"ל על פטירת חמי הגרי"ש אלישיב זצ"ל, קרע עליו קריעה, וכששאלוהו אברכים אם גם הם צריכים לקרוע, השיב הגרי"ח שמכיון שהגר"ש היה גדול הדור צריכים גם הם לקרוע (ריש"א דגלותא עמ' מ').
אלא שראיתי מובא מהגר"ג קרלין זצ"ל שאמר שבדורות האחרונים בהסתלקותם של גדולי ישראל לא נהגו לקרוע עליהם, ורק שהיו הרבה אנשים שהיו קרובים אליהם שהם קרעו, ומכל מקום אי אפשר לחייב את כולם לקרוע, ו**מי שמרגיש שצריך לקרוע יש לזה מקום עכ"ד** (חוט שני, שם). ועיין גם בקו"ב עינים שבתוך הספר זכרון בצלאל [לא' מתלמידיו של הגר"ש דבליצקי זצ"ל] שכתב וז"ל: אמר לי מו"ר דקרע על מרן החזו"א וכו', ושאלתי למה לא קרע על שאר גדולי הדור שבדורותינו, וענה דסמך על המנהג כיום שאין קורעים על גדולי הדור עכ"ל.

